

Varestrøms- analyser

Gerdt Meyer, JAS Worldwide Norway | NHO Logitikk og Transport

09 September 2026

Varestrømsanalyse for Bergensregionen 2013

NHO
LOGISTIKK OG TRANSPORT

Utgave: 1
Dato: 2014-02-10

asplan viak

Multiconsult

Analyse av varestrømmer og terminalstruktur i Bergensregionen

06.07.2026 | Multiconsult

Inger Lise Tyholt, Stein Erik Grønland, Anita Vingan og Svein Anderland

Varestrømsanalyser

Gjennomført:

- 2008: Asplan Viak
- 2013: Asplan Viak
- **2026: Multiconsult**

Formålet

- I 2013 gjennomførte Asplan Viak en varestrømsanalyse for Bergensregionen. Denne analysen over tolv år og det er nå behov for en oppdatert analyse hvor man ser alternative lokaliseringer av Bergen havn.
- NHO Transport og logistikk Vestland har på bakgrunn av dette bestilt en analyse av varestrømmer og godsknutepunkter i Bergensregionen som også skal inkludere en analyse av alternative lokasjoner for en ny godshavn.
- Dokken hvor Bergen havn i dag er lokalisert skal frigjøres for byutvikling og det er derfor behov for å se på alternativ lokasjoner for ny godshavn.

Varestrømsanalyser

Gjennomført:

- 2008: Asplan Viak
- 2013: Asplan Viak
- **2026: Multiconsult**

Den nasjonale godstransportmodellen (NGM)

- I arbeidet er det anvendt den nyeste versjon av Nasjonal Godstransportmodell, versjon per 16. januar 2026.

- Varestrømsmatrisene som ligger i NGM dekker ca. trekvart million ulike varestrømmer i Norge og til/fra Norge basert på statistikk og direkte innhentet informasjon. Varestrømsmatrisene er ikke transportmiddelfordelt, men det tar modellen seg av ved å beregne de enkelte varestrømmene med deres optimale valg av transportmiddel. Varestrømsmatrisene er på 2023 nivå.

- På den måten kan man i modellen beregne hvordan transportmiddelvalgene påvirkes av endrete forutsetninger.

- Modellen responderer på endrede forutsetninger, som bl.a. endringer i infrastruktur og kostnader.
- På bakgrunn av dette finner modellen den «nye» beste og billigste transportruten for gods fra produsent til produsent/konsument. De beste og billigste transportmidlene eller transportkjede av ulike transportmidler (f.eks. bil-skip-bil) vil valgt.

Resultater Asplan Viak (2013) – Geografisk fordeling inngående og utgående godsmengder

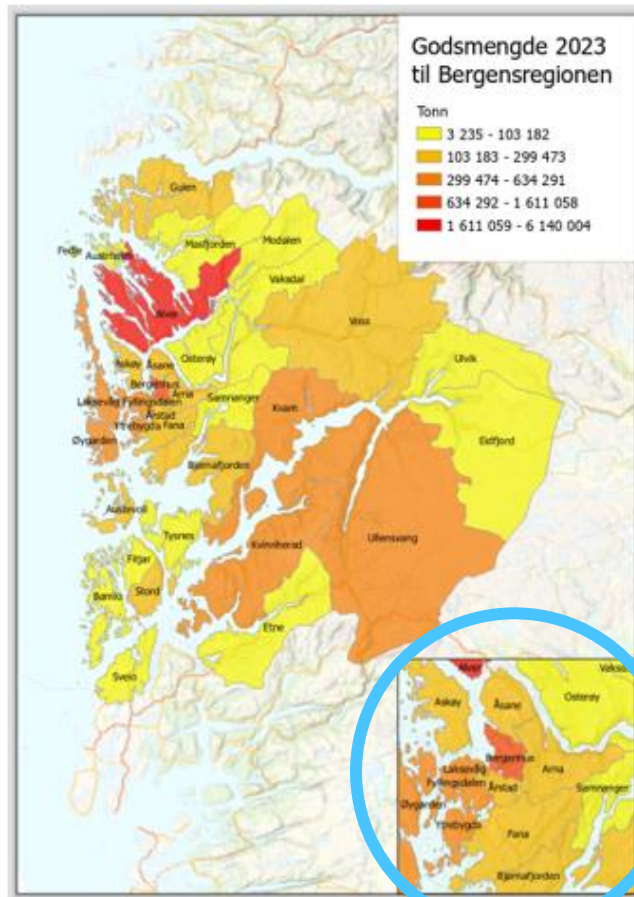
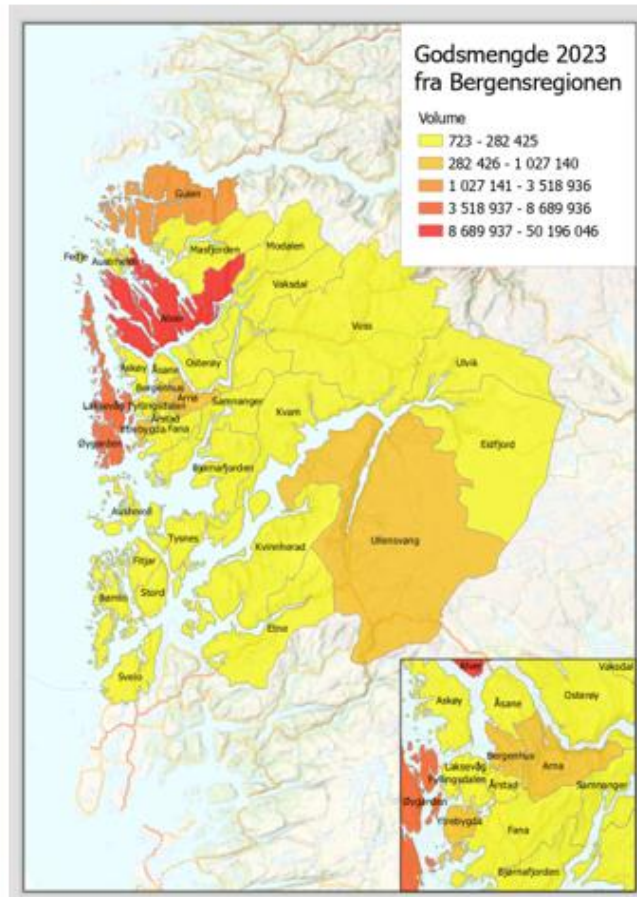

Figur 1 - Geografisk fordeling av inngående godsmengder (tonn pr år) til Hordaland

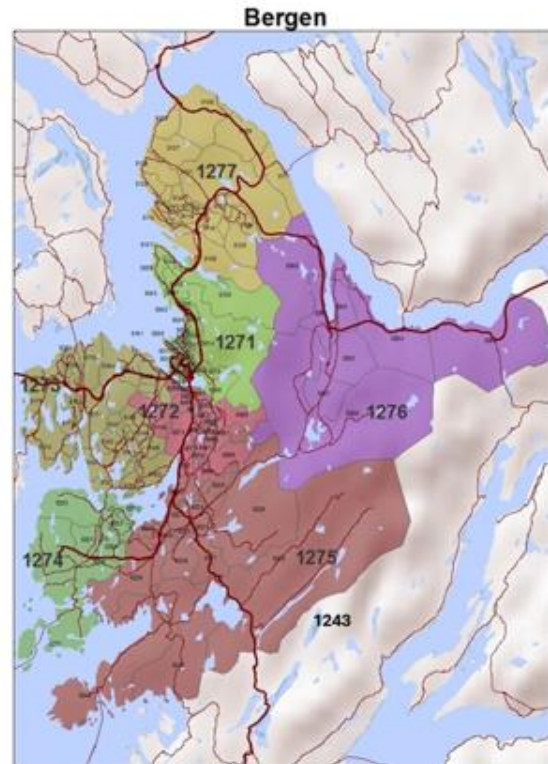
Figur 2 - Geografisk fordeling av utgående godsmengder (tonn pr år) fra Hordaland.

Dagen situasjon (2023)

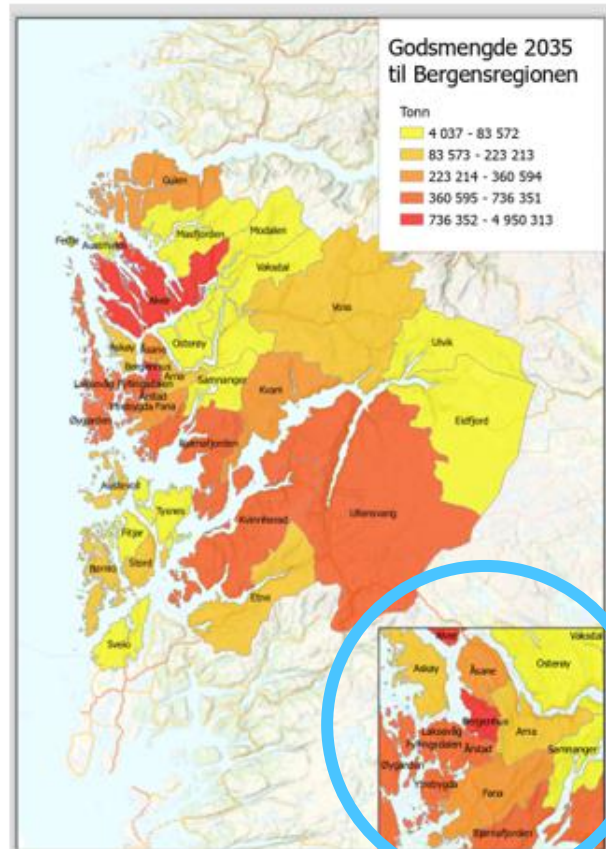
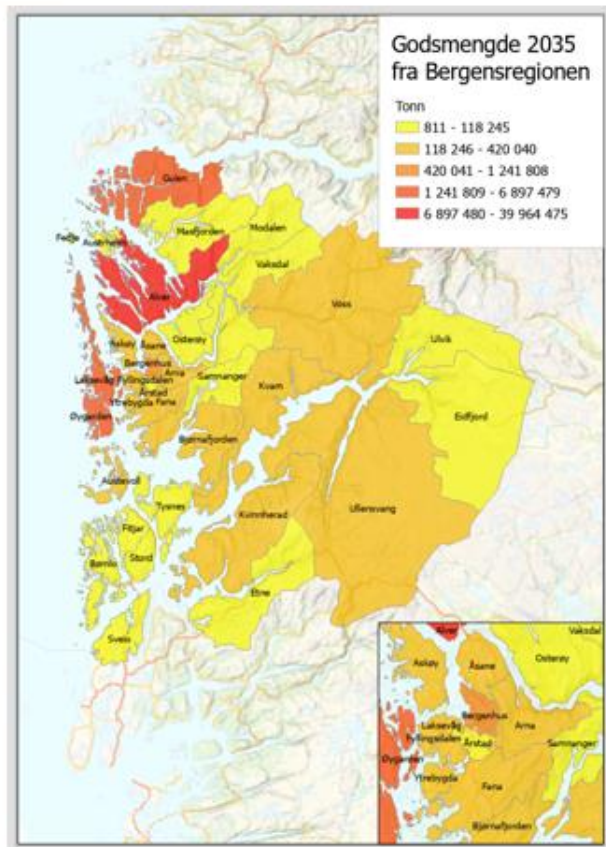
Flytting av varestrømmer – terminaler

- Dagens modell og varestrømmer tar ikke innover seg at Nygårdstangen har blitt bygd om og at bl.a. Posten og Bring skal flytte til Lyseparken.
- Dette er løst ved å “tvinge” en del av godset innom Lyseparken, som kommer til Nygårdstangen.
- Flytting av varestrømmer er en mer skjematisk øvelse enn hva som faktisk vil skje, men effekten av flyttingen er med i resultatene.
- Forutsetninger for flytting av varestrømmer:
 - I NGM vil alt gods på Nygårdstangen (sone 1271), se figur, bli lastet eller losset på jernbaneterminalen.
 - For å synliggjøre at Posten og Bring i 2035 har flyttet til Lyseparken (sone 1243) i Bjørnafjorden kommune samt hensynta lokaliseringer av Schenker og Ramberg (sone 1272), Asko (sone 1276) og Coop (sone 1274) har vi gjort noen skjønnsmessige vurderinger for hvor mye som vil bli distribuert ut til sine mottakere direkte fra Nygårdstangen.
 - Justeringen i varestrømmer gjøres i referanse 2035 og ikke i varestrømmer for dagens situasjon (2023).
 - Antar at det er bare varegruppe 8 (mat, konsum) og 30 (forbruksvarer), som flyttes.
 - Antar at gods fra terminalen til sone 1243, 1272, 1273, 1274, 1275 og 1276 ikke vil bli flyttet.
 - Antar videre at gods til terminalen fra sone 1243 og 1275 ikke vil bli flyttet.
- Dette betyr at om lag 225 tusen tonn (ca. 48 % av godset losset) og omlag 196 tusen tonn (ca. 74 % av godset lastet) som tvangsflyttes via Lyseparken.

Figur. Oversiktskart over soneinndeling i Bergen inkludert Bjørnafjorden kommune (sone 1243).

Godsmengder fra og til Bergensregionen per kommune 2035

Varestrømsanalyser

- Analysene viser en gradvis utvikling fra en konsentrert terminalstruktur rundt Bergen sentrum til en **mer desentralisert struktur, der Flesland, Lyseparken og Ågotnes har fått eller kan få større betydning.**
- 2026-analysen påvirkes det geografiske bildet sterkt av store våtbulk- og petroleumsrelaterte volum, særlig ved Mongstad.
- Når disse volumene isoleres, **fremstår Bergen og sørkorridoren fortsatt som sentrale for konsumvarer, stykkgoods, fisk, industrigods og terminaldistribusjon.**
- Alternativanalysen viser moderate forskjeller i transportmiddelfordeling, men **økte logistikkostnader og negative miljøkonsekvenser i alle alternativene sammenlignet med referansen.**

De rapporterte tonnasje i analysene er ikke direkte sammenlignbare på grunn av vesentlige forskjeller i datagrunnlag, metode, geografisk inndeling og varestrømdekning.